

Αθήνα, 05 Φεβρουαρίου 2018

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Προς:

κα. Αναστασία Χριστοδουλοπούλου,
Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής για τα Πόθεν Έσχες

Κοινοποίηση σε:

- κ. Νίκο Βούτση, Πρόεδρο της Βουλής
- κ. Γεώργιο Κοντό, Αρεοπαγίτη, μέλος επιτροπής
- κα. Ασημίνα Σαντοριναίου, Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέλος επιτροπής
- κ. Βύρο Αριστόβουλο - Γεώργιο, Σύμβουλο του Σ.τ.Ε., μέλος επιτροπής
- κ. Μητράκο Θεόδωρο, Υποδιοικητή Τράπεζας της Ελλάδος, μέλος επιτροπής
- κα. Ζαΐρη Άννα, Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου και Πρόεδρο Αρχής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων, από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, μέλος επιτροπής
- κ. Ποττάκη Ανδρέα, Συνήγορο του Πολίτη, μέλος επιτροπής
- κ. Λάππα Σπυρίδωνα, Βουλευτή Καρδίτσας ΣΥΡΙΖΑ, μέλος επιτροπής
- κ. Τσιάρα Κωνσταντίνο, Βουλευτή Καρδίτσας ΝΔ, μέλος επιτροπής

**Θέμα: ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΩΝ
ΚΟΜΜΑΤΩΝ /ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΡΑΤΙΚΗΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015**

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε,

Αξιότιμα μέλη της Επιτροπής,

Σας απευθυνόμαστε εκ μέρους του Vouliwatch, της ανεξάρτητης, μη κερδοσκοπικής πρωτοβουλίας που παρακολουθεί και ελέγχει το κοινοβουλευτικό έργο αλλά και προωθεί δράσεις για την ανοικτή διακυβέρνηση, τη νομοθετική εξωστρέφεια, την κοινοβουλευτική διαφάνεια και λογοδοσία.

Ακολουθήστε μας

Συνεχίζοντας την προσπάθειά μας για αναβάθμιση του κοινοβουλευτικού ελέγχου, της διαφάνειας και της λογοδοσίας σας απευθύνουμε την παρούσα επιστολή σχετικά με την ετήσια έκθεσή σας με τα αποτελέσματα ελέγχου των βιβλίων των κομμάτων / συνασπισμών κομμάτων δικαιούχων κρατικής χρηματοδότησης για το έτος 2015, που δημοσιεύτηκε στις 29 Ιανουαρίου 2018 στην ειδικά διαμορφωμένη ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

Όπως αναφέρετε στην έκθεση διενεργήσατε έλεγχο σε 19 συνολικά κόμματα / συνασπισμούς κομμάτων για την οικονομική χρήση 2015:

1. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΑΝΑ*
3. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ
4. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΤΑΞΗ
5. ΔΡΑΣΗ
6. ΕΛΙΑ - ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ
7. ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ
8. ΚΙΝΗΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΩΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΩΝ
9. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
10. ΛΑΪΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
11. ΛΑΪΚΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ
12. ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ - ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ
13. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
14. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΡΜΑ ΠΟΛΙΤΩΝ
15. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ
16. ΠΥΡΙΚΑΥΣΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑ
17. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ
18. ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ
19. ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Τα αποτελέσματα του ελέγχου όπως αναγράφονται στην εν λόγω έκθεση:

1) Σε πολλά κόμματα/συνασπισμούς κομμάτων οι δαπάνες αυτών δεν διακινήθηκαν στο σύνολό τους, μέσω των ειδικών τραπεζικών λογαριασμών που όφειλαν να τηρούν σε τραπεζικά ιδρύματα, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο άρθρ. 5 αρ. 1 Ν. 3023/2002.

2) Σε κάποια κόμματα/συνασπισμούς κομμάτων, ποσά της κρατικής χρηματοδότησης, που δόθηκαν για ερευνητικούς σκοπούς [άρθρ. 1 παρ. 1 περ (β'), υποπερ. (βγ') Ν. 3023/2002], δεν δαπανήθηκαν εξ' ολοκλήρου για τους σκοπούς αυτούς, αλλά για την κάλυψη λοιπών λειτουργικών αναγκών των κομμάτων, κατά παρέκκλιση του αρθ.1 παρ. 5 του ανωτέρω νόμου.

3) Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος δεν θεώρησε, για τη χρήση του έτους 2015, τα κουπόνια που εξέδωσε για τη χρηματοδότησή του, κατά παρέκκλιση της διατάξεως του άρθ. 7 παρ. 4 του ανωτέρω νόμου.

Ωστόσο, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπ' όψη:

α) Το γεγονός, ότι το νομοθετικό πλαίσιο χρηματοδότησης των κομμάτων, που προβλεπόταν από τις διατάξεις του Ν. 3023/2002, υπέστη ουσιώδεις και σημαντικές τροποποιήσεις, με τη θέση σε ισχύ του Ν. 4304/2014, με έναρξη ισχύος του Νόμου αυτού κατά τη διάταξη του άρθ. 33, από 01-01-2015, που καθόρισε ένα τελείως διαφορετικό πλαίσιο ελέγχου της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων,

β) Το γεγονός, ότι το χρονικό διάστημα προσαρμογής των πολιτικών κομμάτων στις απαιτήσεις του νόμου, υπό το πρίσμα των νομοθετικών μεταβολών που επέφερε ο Ν. 4304/2014, ήταν πολύ μικρό, λαμβανομένου υπ' όψη και του ότι το έτος 2015 διενεργήθηκαν δύο εκλογικές αναμετρήσεις, που δυσχέρανε έτι περαιτέρω το έργο της προσαρμογής των πολιτικών κομμάτων στις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις,

γ) Το γεγονός ότι οι νέες ρυθμίσεις που εισήχθησαν με το Ν. 4304/2014 επέβαλαν στα κόμματα, για πρώτη φορά, τη σύνταξη ισολογισμών, απολογισμών και προϋπολογισμών κατ' έτος, ως και την τήρηση διπλογραφικού λογιστικού συστήματος με βιβλία Γ' κατηγορίας, ήτοι υποχρεώσεις αντίστοιχες με αυτές ανωνύμων εταιριών, τα δε πολιτικά κόμματα, ως εκ της φύσεώς τους, ως πολιτικά νομικά πρόσωπα και όχι κερδοσκοπικές εταιρίες, δεν είχαν οργανωμένα λογιστικά τμήματα, ούτε και προηγούμενη εμπειρία στην τήρηση τέτοιων υποχρεώσεων, με αποτέλεσμα να καταστεί ιδιαίτερα δυσχερής η έγκαιρη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις που έθετε ο νόμος,

δ) Το γεγονός, ότι κατά τα προηγούμενα έτη, και με βάση αποφάσεις της Επιτροπής, είχε δημιουργηθεί μία μακρά χρονικά πρακτική, κατά την οποία η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπ' όψη ιστορικοπολιτικούς και ιδεολογικούς λόγους που προέβλεπαν συγκεκριμένα πολιτικά κόμματα, αποδεχόταν την παρέκκλιση από συγκεκριμένες υποχρεώσεις που έθετε ο νόμος προς τα κόμματα αυτά, ιδίως ως προς τον τρόπο θεώρησης κουπονιών και την εγγραφή επ' αυτών των στοιχείων των ληπτών των κουπονιών αυτών, και, τέλος,

ε) Το γεγονός ότι, εξ' αιτίας εγγενών αδυναμιών, τόσο οι συνεδριάσεις της ημετέρας Επιτροπής, που όφειλε να επιτηρεί την ορθή τήρηση των διατάξεων του νόμου, όσο και η θέσπιση από την πλευρά της διοίκησης, των εφαρμοστικών των διατάξεων του νόμου κανονιστικών πράξεων (Υπουργικές Αποφάσεις) καθυστέρησαν να λάβουν χώρα, με συνέπεια τη δημιουργία εύλογης σύγχυσης μεταξύ των κομμάτων ως προς τον τρόπο και τις προϋποθέσεις τήρησης των υποχρεώσεων τους.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή, κρίνοντας τα ανωτέρω και αναγνωρίζοντας τις αντικειμενικές δυσκολίες των κομμάτων/συνασπισμών κομμάτων στην ορθή τήρηση των υποχρεώσεων που έθετε σε αυτά ο νόμος, **αποφάσισε** τη μη επιβολή για τη χρήση του έτους 2015 διοικητικών κυρώσεων προς τα κόμματα/συνασπισμούς κομμάτων, για τη μη συμμόρφωσή τους προς τις επιταγές του νόμου, **συστήνοντας** ωστόσο προς αυτά την αναγκαιότητα άμεσης προσαρμογής τους στις νέες νομοθετικές διατάξεις, κατά τις επόμενες χρήσεις, **επισείοντας** τον κίνδυνο επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση νέων παρεκκλίσεων.

Παρατηρήσεις Vouliwatch •

Γενικά:

Κατ' αρχάς, θα θέλαμε να σας ρωτήσουμε αν αυτή είναι η αναλυτική και πλήρης έκθεση ελέγχου που καταρτίσατε και δημοσιεύετε με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με ένα τόσο κρίσιμο ζήτημα διαφάνειας και λογοδοσίας, όπως είναι η συμμόρφωση ή μη των πολιτικών κομμάτων στη νομοθεσία για τη διαχείριση των οικονομικών τους, και δη του δημόσιου χρήματος που λαμβάνουν μέσω των κρατικών επιχορηγήσεων αλλά και των χρηματικών συνεισφορών των ιδιωτών υποστηρικτών τους.

Σε περίπτωση που, όπως φοβόμαστε, η απάντησή σας είναι θετική, θα θέλαμε να επισημάνουμε το πόσο ελλιπής και πρόχειρη είναι η έκθεση, καθώς εξαντλείται σε γενικές αναφορές παραβάσεων της νομοθεσίας, χωρίς καμία ειδική αναφορά στα κόμματα που προέβησαν σε αυτές τις παραβάσεις (εκτός της αναφοράς στο Κ.Κ.Ε. στο σημείο 3), στα ποσά για τα οποία διαπιστώθηκαν οι παραβάσεις και αναλυτικά ποια ποσά προκύπτουν από τις κρατικές επιχορηγήσεις και ποια από άλλα έσοδα των κομμάτων, όπως οι ιδιωτικές ενισχύσεις.

Δεν κρίθηκε σημαντικό να καταρτιστεί μία εκτενής και αναλυτική αναφορά, τηρώντας, φυσικά, τις προϋποθέσεις προστασίας των προσωπικών δεδομένων και του απόρρητου, για τη σύννομη ή έκνομη συμπεριφορά των κομμάτων κατά τη διατήρηση και υποβολή των οικονομικών τους στοιχείων, ώστε να ενημερωθούν λεπτομερώς και ουσιαστικά οι πολίτες και υποστηρικτές τους;

Περαιτέρω, η αιτιολόγηση της απόφασης της Επιτροπής να μην επιβληθεί καμία διοικητική ή άλλη κύρωση, παρά το γεγονός ότι -όπως ρητά αναφέρεται- διαπιστώθηκαν

παραβάσεις της νομοθεσίας οι οποίες επισείουν κυρώσεις, είναι, επίσης, γενικόλογη και - επιτρέψτε μας τον χαρακτηρισμό - προκλητική (βλ. παρακάτω ειδικές παρατηρήσεις).

Στα σημεία α΄ έως γ΄ γίνεται αναφορά στην αντικειμενική δυσκολία των κομμάτων να συμμορφωθούν στις διατυπώσεις του νέου νόμου (Ν. 4304/ 2014) σχετικά με τον τρόπο τήρησης και δήλωσης των οικονομικών τους στοιχείων, λόγω του περιορισμένου χρονικού διαστήματος που τέθηκε από την ψήφιση του νόμου έως την εφαρμογή του καθώς και του γεγονότος ότι το 2015 ήταν μία χρονιά που περιλάμβανε δύο εκλογικές αναμετρήσεις, οι οποίες «δυσχέραιναν» περαιτέρω την έγκαιρη συμμόρφωσή τους με τις προϋποθέσεις που έθετε ο νέος νόμος.

Στη συνέχεια, αναφέρεστε στη μακρόχρονη πρακτική «ανοχής» εκ μέρους της Επιτροπής Ελέγχου των παραβάσεων των κομμάτων, κυρίως σε σχέση με τη διαχείριση των κουπονιών τους (θεώρηση και αναγραφή στοιχείων ληπτών), η οποία εκτιμάτε ότι δημιούργησε την εύλογη πεποίθηση στα κόμματα ότι θα διατηρηθεί ως «κεκτημένο» και, συνεπώς, ότι δεν χρειάζεται να τηρήσουν τις σχετικές προϋποθέσεις του νόμου ούτε και για την χρήση του 2015.

Τέλος, αναγνωρίζετε τη *συνυπαισιότητα* της Επιτροπής σε σχέση με τη μη έγκαιρη συμμόρφωση των κομμάτων στις νέες διατυπώσεις του νόμου καθώς υπήρξε καθυστέρηση στην έκδοση των σχετικών κανονιστικών πράξεων της Διοίκησης σχετικά με την εξειδίκευση του τρόπου συμμόρφωσης και την αντιστοίχως δημιουργία εύλογης σύγχυσης στα κόμματα.

Ειδικά:

Σημείο 1) Σε πολλά κόμματα/συνασπισμούς κομμάτων οι δαπάνες αυτών δεν διακινήθηκαν στο σύνολό τους, μέσω των ειδικών τραπεζικών λογαριασμών που όφειλαν να τηρούν σε τραπεζικά ιδρύματα, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο άρθ. 5 αρ. 1 Ν. 3023/2002.

Σε ποια κόμματα δεν διακινήθηκαν οι δαπάνες μέσω των προβλεπόμενων από το νόμο ειδικών τραπεζικών λογαριασμών;

Τι ύψους δαπάνες για το κάθε κόμμα;

Εντοπίσατε κατά τον έλεγχο περίπτωση κόμματος/κομμάτων που δεν διατηρεί/ούν καν ειδικό τραπεζικό λογαριασμό; Αν ναι, ποιο/α κόμμα/τα είναι;

Για την προκείμενη παράβαση, δεν ευσταθεί η αιτιολόγηση της μη επιβολής κυρώσεων λόγω έλλειψης χρόνου συμμόρφωσης καθώς δεν πρόκειται για διάταξη που άλλαξε πρόσφατα με το ν. 4304/2014, αλλά προϋπήρχε από το 2002. Ούτε αναφέρεται στη μακρά ανοχή της Επιτροπής ως μία από τις περιπτώσεις που δημιούργησαν την «εύλογη» πεποίθηση στα κόμματα ότι μπορούν να παρακάμπτουν τη νομοθεσία σε αυτό το επίπεδο.

2) Σε κάποια κόμματα/συνασπισμούς κομμάτων, ποσά της κρατικής χρηματοδότησης, που δόθηκαν για ερευνητικούς σκοπούς [άρθ. 1 παρ. 1 περ (β'), υποπερ. (βγ') Ν. 3023/2002], δεν δαπανήθηκαν εξ' ολοκλήρου για τους σκοπούς αυτούς, αλλά για την κάλυψη λοιπών λειτουργικών αναγκών των κομμάτων, κατά παρέκκλιση του αρθ.1 παρ. 5 του ανωτέρω νόμου.

Ομοίως, τίθενται και σε αυτή τη διαπίστωση τα ερωτήματα σχετικά με το ποια κόμματα ακριβώς προέβησαν σε αυτή την παρέκκλιση καθώς και για τι ύψους ποσά για το κάθε κόμμα;

Το αρ.1 παρ. 5 του Ν. 3023/2002 προβλέπει ότι: «Στον έλεγχο που διενεργείται από την Επιτροπή, κατά το άρθρο 21 του παρόντος νόμου, εξετάζεται αν τα ποσά που χορηγήθηκαν σε κόμματα ή συνασπισμούς διατέθηκαν για δραστηριότητες της παρούσας παραγράφου. Σε αρνητική περίπτωση, το κόμμα ή ο συνασπισμός που έλαβε το ποσό υποχρεούται σε επιστροφή του».

Ούτε σε αυτή την περίπτωση ευσταθεί η αιτιολόγηση της μη επιβολής κυρώσεων λόγω έλλειψης χρόνου συμμόρφωσης καθώς δεν πρόκειται για διάταξη που άλλαξε πρόσφατα με το ν. 4304/2014, αλλά προϋπήρχε από το 2002. Ούτε αναφέρεται στη μακρά ανοχή της Επιτροπής ως μία από τις περιπτώσεις που δημιούργησαν την

«εύλογη» πεποίθηση στα κόμματα ότι μπορούν να παρακάμπτουν τη νομοθεσία σε αυτό το επίπεδο.

Πρόκειται για λήψη και διάθεση δημόσιου χρήματος από πολιτικά κόμματα με σκοπό την έρευνα, ρητά οριζόμενο από το νόμο και ο έλεγχος οδήγησε στη διαπίστωση μίας αντικειμενικά σοβαρότατης παράβασης, ήτοι τη διάθεση μέρους των χρημάτων αυτών για τα λειτουργικά έξοδα των κομμάτων.

Θα θέλαμε να μας ενημερώσετε, λοιπόν, ποια είναι τα κόμματα αυτά και για τι ποσά πρόκειται καθώς και την χωριστή αιτιολόγηση της απόφασης της Επιτροπής να μην επιβάλει την προβλεπόμενη από το νόμο κύρωση της επιστροφής του ποσού που δεν διατέθηκε ως προβλεπόταν.

Ενόψει των ανωτέρω παρατηρήσεων, θα σας είμαστε ευγνώμονες αν απαντούσατε στην επιστολή μας με αναλυτικά στοιχεία και αιτιολογημένα, καθώς μόνο με τον τρόπο αυτό θα πληρωθούν στην ουσία του νόμου οι προθέσεις διαφάνειας και λογοδοσίας που αρμόζουν σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή δημοκρατία.

Σας ευχαριστούμε θερμά εκ των προτέρων για τον χρόνο και την προσοχή σας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Με εκτίμηση,

Στέφανος Λουκόπουλος, Εκτελεστικός Διευθυντής Vouliwatch

e-mail: stefanos@vouliwatch.gr

Τηλ: +213 0386340

Το Vouliwatch είναι μία ανεξάρτητη, μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία ανοιχτής διακυβέρνησης, ενίσχυσης της διαφάνειας και της λογοδοσίας και προώθησης της δημοκρατικής συμμετοχής με τη βοήθεια της ψηφιακής τεχνολογίας. Μέσω του Vouliwatch οι πολίτες μπορούν να παρακολουθούν και να αξιολογούν το νομοθετικό και κοινοβουλευτικό έργο, με εύληπτο και απλοποιημένο τρόπο.

Ακολουθήστε μας

